

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

Buletin Informativ Nr. 2: Educație pentru democrație în Republica Moldova | octombrie - decembrie

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE
PRIVIND DREPTURILE COPILULUI VĂ DOREȘTE
UN AN RODNIC, PLIN DE MULȚUMIRE,
RECUNOȘTINȚĂ ȘI BUCURIE.

LA MULȚI ANI!

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

Dragi prieteni,

Bine ați venit la cea de-a doua ediție a buletinului informativ în

cadrul proiectului „Educație pentru democrație în Republica Moldova”. Pregătiți-vă ceaiul preferat, așezați-vă confortabil și lăsați-ne să vă ghidăm în această călătorie. Buletinul informativ digital este transmis o dată în trimestru pentru a vă conecta cu ultimele noutăți și informații utile din comunitatea educațională.

Ne bucurăm să vă avem implicați în acest proiect interesant și vă mulțumim pentru fiecare experiență!

Vă dorim o lectură frumoasă,
Centrul de Informare și documentare privind Drepturile Copilului

Informații utile

Lansarea sesiunilor de mentorat

Echipele Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova **invită instituțiile partenere** din cadrul proiectului „Educație pentru democrație în Republica Moldova” **să se înscrie la sesiunile de mentorat** cu referire la etapa „Evaluarea situației curente privind [#guvernantașcolii](#)”. În cadrul atelierelor, participanții și participantele vor primi sprijin pentru elaborarea și implementarea instrumentului/-elor de consultare a opiniei părților interesate din comunitatea școlară. Totodată, vor discuta, analiza și alte aspecte, întrebări, situații legate de implementarea proiectului.

Cum să te înscrii?

Trimite un mesaj de exprimare a interesului privind intenția de participare la adresa formatorului/oarei sau către coordonatoarea de proiect.

Cine poate participa?

La sesiune pot participa elevii, profesorii și părinții, grupul fiind format din 5-7 persoane din instituție. Atelierul poate fi organizat cu participarea reprezentanților/telor dintr-o singură instituție sau din max. 2-3 instituții.

EDUCAȚIE PENTRU DEMOCRAȚIE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

CĂTRE INSTITUȚIILE PARTENERE

Solicită mentorat și îndrumarea experților cu referire la etapa evaluare a situației curente privind guvernanta școlii

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CIDDC

Crearea Consiliului coordonator

Consiliul coordonator al proiectului „Educație pentru democrație în Republica Moldova”

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CIDDC

Consiliul coordonator (CC) al proiectului „[#Educație](#) pentru democrație în Republica [#Moldova](#)” are drept scop coordonarea generală a activităților din cadrul proiectului, oferind o platformă de cooperare pentru toate părțile implicate în procesul de pilotare a ghidului: părinții, profesorii, elevii și partenerii. O dată la două luni, membrii, membrele Consiliului se vor întâlni atât în ședințe de lucru, cât și în sesiuni de reflecție, pentru a discuta despre progresele și provocările legate de desfășurarea proiectului.

Atribuțiile CC sunt:

1. Consultarea opiniei tuturor părților interesate referitor la întrebările/problemele privind derularea proiectului;
2. Menținerea comunicării cu partenerii și alți actori din comunitatea educațională pentru analiza progreselor, provocărilor și a lecțiilor învățate;
3. Asigurarea accesului partenerilor la informații și practici care urmăresc promovarea guvernancei democratice a școlii.

Mesaje din partea formatoarelor

„Reflecțiile asupra guvernancei democratice a școlii sunt un prim pas în conștientizarea practicilor ce se regăsesc în instituții. Cred că prin evaluarea nevoilor actuale ale subiecților implicați în viața școlară, factorii-cheie pot înțelege mai bine

provocările specifice școlii. În consecință, fiecare [#instituțieșcolară](#) poate să-și dezvolte propriile acțiuni în vederea realizării unor aspecte inovatoare în cele nouă domenii ale guvernanței democratice a școlii.”

„În cadrul celei de-a doua etape a proiectului, participanții au menționat că construirea și dezvoltarea unei școli democratice vizează întreaga comunitate școlară și se realizează prin interacțiunea și colaborarea tuturor părților interesate: elevi, profesori, conducerea școlii, parteneri educaționali. Cadrele didactice și manageriale au exprimat interes în legătură cu evaluarea situației curente din școală a în fiecare dintre

cele nouă domeniile alese pentru pilotare. La fel au exprimat deschidere în elaborarea și implementarea unor instrumente de evaluare care le va ajuta să colecteze opiniile și ideile tuturor părților, să identifice nevoile/ dificultățile legate de guvernanța democratică a școlii și să stabilească un plan de acțiuni cu privire la depășirea acestor dificultăți alese”.

Alte noutăți:

14 octombrie

Începem o nouă etapă în cadrul proiectului „[#Educație](#) pentru democrație în Republica [#Moldova](#)”: evaluarea situației curente privind guvernanța școlii.

În acest scop, au fost create 8 grupuri de lucru mixte (în limbile română și rusă). Împreună cu grupurile vom analiza și aplica tehnici inovatoare ce țin de cele domenii de

participare:

1. Consiliul de Administrație
2. Consiliul Profesoral
3. Consiliul Reprezentativ al Părinților
4. Consiliul Elevilor

5. Proiectarea, Învățarea, Evaluarea
6. Inițiative la Nivel de Școală
7. Activități Extrașcolare
8. Cooperarea cu partenerii școlii

La fel, vom împărtăși strategii și practici de implicare în procesul decizional din școală a tuturor părților implicate: elevii, profesorii, părinții și alți parteneri.

Reamintim că în prima etapă a proiectului, care s-a desfășurat în perioada iunie – august 2021, am facilitat o serie de sesiuni de informare cu privire la procesul democratic în [#școală](#).

21 octombrie

În cadrul celei de-a 2-a etape – „Evaluarea situației curente privind guvernarea școlii” – a proiectului „[#Educație](#) pentru democrație în Republica [#Moldova](#)”, participanții, ghidați de către formatorii și formatoarele proiectului, au reflectat

asupra diverselor aspecte caracteristice fiecărui domeniu și etapele procesului de identificare a nevoilor cu referire la activitatea domeniului de participare selectat spre pilotare.

Atelierele de reflecție s-au desfășurat în limbile română și rusă conform următoarelor obiective:

1. Analiza critică a progreselor, dificultăților și oportunităților privind activitatea domeniului ales;
2. Reflecții critice asupra procesului de consultare a opiniei părților interesate cu referire la gradul de implicare în procesul decizional (pe domeniul ales).

29 octombrie

Pe final de octombrie, ne bucurăm să împărtășim cu voi progresele pe care le simțim de mai bine de 5 luni în cadrul proiectului „[#Educație](#) pentru democrație în Republica [#Moldova](#)”, în care participă 49 de școli. Formatorii, formatoarele proiectului au prezentat rezultatele și au reflectat asupra lor în cadrul unui atelier de lucru, desfășurat în urma

atelierelor de evaluare a nevoilor părților implicate în guvernarea școlii. Totodată, participanții, participantele la atelier au prezentat recomandări pentru îmbunătățirea calității procesului de lucru.

„În cadrul proiectului, am facilitat două ateliere de informare: Proiectarea, predarea, învățarea, evaluarea și Consiliul profesoral. Am observat că participanții vor să se implice și vor să cunoască cât mai multe metode de

lucru. În cadrul atelierului, aceștia au evocat experiențe prin care am observat că se consultă opinia elevilor legată de proiectare și procesul de predare. M-am bucurat să văd că participanții, ca urmare a primei etape de informare, au înțeles cât de important este procesul de informare și că anume prin informare încurajezi participarea la procesul de lucru.” a spus unul dintre facilitatorii proiectului Educație pentru democrație în Republica Moldova în cadrul atelierului de lucru privind evaluarea guvernanței în școli.

2 noiembrie

Pentru o mai bună implementare a proiectului „Educație pentru [#democrație](#) în Republica [#Moldova](#)” și pentru o mai bună comunicare între cele 49 de școli partener, am creat Consiliul coordonator. La consiliu au aplicat reprezentanți din: administrația școlii, cadre didactice, părinți și elevi. Împreună vom lua decizii ce țin de buna implementare a

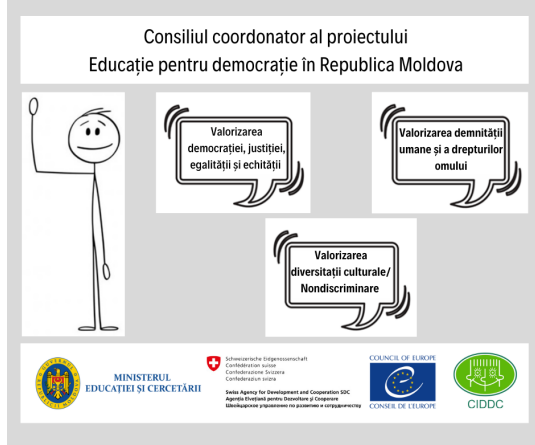
proiectului, vom împărtăși experiențele instituțiilor partener în procesul de pilotare a ghidului Guvernanța democratică a școlii în Republica Moldova și vom asigura comunicarea permanentă între partenerii proiectului.

În cadrul primei ședințe de lucru online, împreună cu Consiliul coordonator, cu [Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova](#) și cu [Council of Europe Office in Chisinau](#), am discutat despre principalele atribuții ale consiliului, despre rolul acestuia în cadrul proiectului și am reflectat asupra procesului de pilotare a ghidului.

„Pentru mine este importantă participarea de astăzi. Dvs., Consiliul coordonator, împreună cu noi, devenim un organism viu al acestui proces de pilotare, deoarece comitetul de coordonare va fi cel care va interveni, va măsura și va participa la ceea ce înseamnă definitivarea unui document de către MEC, care, ulterior, va deveni un instrument de lucru al instituției de învățământ. Ceea ce ține de etapele procesului, instituțiile au fost selectate aleatoriu, poziția lor fiind consultată. Cred că acest ghid de Guvernanță democratică va facilita activitatea dvs. și cred că atunci când dvs., în ședințele anterioare, ați dat acceptul de participare, v-ați stratificat rolurile dvs. instituționale. A fost un exercițiu bun pentru fiecare dintre noi și sper că prin acest Consiliu, care a fost instituționalizat, prin regulament, la nivel de comunitate a școlilor care pilotează, se va crea un mecanism de comunicare, care ne va permite să adaptăm și să perfecționăm acest ghid, care va veni în ajutorul nostru pentru a-l putea definitiva ca document ulterior aplicabil în sistemul educațional din Republica Moldova”, a spus Corina Lungu, consultant principal al Direcției învățământ general din cadrul MEC.

6 noiembrie

Membrii Consiliului coordonator al proiectului „[#Educație](#) pentru democrație în Republica [#Moldova](#)” au împărtășit, în cadrul primei ședințe, intențiile cu care s-au

implicat în acest proces de coordonare în participativă a proiectului. Participanții/-ele consideră că implicarea în asemenea activități, schimbul de experiență și promovarea bunelor practici contribuie la menținerea comunicării între instituțiile partenere în analiza progreselor, provocărilor și a lecțiilor învățate. Consiliul coordonator în sine, prin implicarea partenerilor și a actorilor-cheie, este un bun exemplu

de guvernanță democratică.

„Mă bucur că sunt membru de integrare în acest proiect. Este un beneficiu pentru noi toți, deoarece activăm într-un domeniu cu o misiune înaltă – de a educa și de a contribui la formarea și promovarea valorilor democratice. Cred că această colaborare va fi un suport important în activitatea noastră”.

„După ce am ieșit la pensie, am revenit în activitate. Am solicitat să particip în cadrul acestui proiect, deoarece am vrut să cunosc despre valorile democratice în școală. M-am născut și am crescut într-o perioadă în care democrația nu era promovată și mă bucur că am ajuns să fac parte și să contribui la acest proces”.

„Sunt profesoară de limba și literatura română, dar astăzi, particip în calitate de părinte. Vreau să transmit informația celorlalți membri ai comitetului și să învățăm împreună, cum putem contribui la dezvoltarea democrației în școală ca membru al comitetului părintesc din instituție”.

„Întrunirile noastre de până acum au reușit să completeze înțelegerea conceptului de guvernanță democratică în școală. Împreună vom încerca să identificăm oportunitățile pe care le putem valorifica în implementarea acestui proces în școală”.

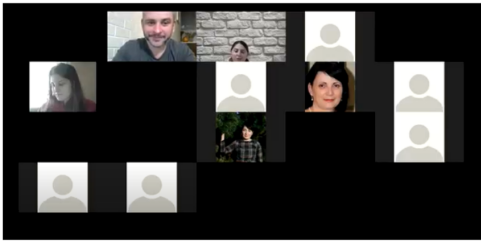
23 noiembrie

În cadrul celui de-al 3-lea atelier de formare organizat pentru formatorii/-oarele proiectului „Educație pentru democrație în Republica Moldova”, am reflectat asupra elementelor principale ale domeniilor de participare în guvernarea democratică a școlii. Am împărtășit emoțiile și gândurile, după cea de-a 2-a etapă de evaluare a situației

curente în școli, cu participanții implicați în pilotarea Ghidului metodologic [#Guvernareademocratică](#) a școlii.

În curând, vom da startul celei de-a 3-a etape din cadrul proiectului, care se va desfășura în noiembrie și decembrie. Împreună cu formatorii/-oarele și participanții din comunitatea școlară: profesori, părinți, elevi - vom împărtăși experiențele, progresele și provocările întâlnite în procesul de evaluare a

Consiliul reprezentativ al părinților

29 noiembrie

Ne bucurăm să împărtășim cu voi experiențele participanților și participantelor din cadrul atelierului „Consiliul reprezentativ al părinților”. Împreună cu profesorii, părinții și elevii prezenți la atelier, am reflectat critic asupra experiențelor școlilor în consultarea opiniei părților interesate, am analizat un instrument de consultare a opiniei, elaborat de către

una dintre instituțiile implicate în proiect, am venit cu sugestii și recomandări pentru îmbunătățirea instrumentului și am discutat contextul de aplicare a acestuia.

„Datorită faptului că anul acesta suntem implicați în proiectul Educație pentru democrație în Republica Moldova, am convenit să organizăm ședințe periodice cu Consiliul reprezentativ al părinților, în care să discutăm despre [#guvernareademocratică](#) a școlii și despre cum se implică părinții în procesul decizional. La faza incipientă, am elaborat un chestionar cu scopul de a identifica punctele noastre slabe și forte în ceea ce privește implicarea părinților în guvernarea școlii, analizând următoarele aspecte:

1. Viziunea părinților despre procesul de educație în școală
 2. Implicarea lor în procesul de guvernare a școlii
 3. Reacția inversă din partea personalului școlii
- La etapa actuală, suntem în proces de elaborare a următoarelor 2 chestionare de consultare a opiniilor elevilor și profesorilor, despre cum văd ei implicarea părinților în guvernarea școlii. După aceasta, vom organiza o ședință de totalizare în care vom analiza colaborarea tuturor părților interesate: părinți, profesori, elevi.”

ȘCOLILE AU UN ROL ACTIV ÎN ASIGURAREA STĂRII DE BINE SOCIALE, FIZICE ȘI EMOȚIONALE A ELEVILOR

CONSILIUL ELEVILOR

6 decembrie

Copiii își petrec o bună parte din timp la școală. Prin urmare, școala are un rol important în conturarea stării lor de bine, cu toate aspectele sociale, fizice și emoționale. În cadrul atelierului de evaluare a nevoilor dedicat domeniului [#Consiliulelevilor](#), împreună cu participanții și participantele am reflectat asupra inițiativelor și practicilor care

promovează importanța acestui aspect. Așadar, una dintre instituțiile participante a împărtășit experiența sa de consultare a opiniei elevilor și cadrelor didactice la acest subiect, prin intermediul Consiliului elevilor din școală.

Am analizat această experiență din perspectiva următoarelor aspecte:

1. Cum a fost selectat subiectul de consultare (starea de bine în școală)?
2. Ce instrumente au fost elaborate/ aplicate pentru a consulta opinia comunității școlare?
3. Ce rol au avut adulții pentru a sprijini Consiliul elevilor în acest proces?
4. Ce s-a obținut în urma consultărilor?

„Suntem o școală din partea stângă a Nistrului, cu o comunitate școlară mai restrânsă. În cadrul instituției noastre am inițiat o discuție cu elevii la o masă rotundă. La această ședință am întocmit o listă de subiecte pe care le-am discutat împreună. Am ales, de comun acord, inițiativa de a îmbunătăți mediul din școală. Discuția a avut loc într-o atmosferă deschisă, astfel încât elevii să se simtă confortabili și liberi în exprimare. Ca urmare a acestei întâlniri, elevii au elaborat un chestionar de consultare a opiniei elevilor, cadrelor didactice și a personalului auxiliar. Prin intermediul acestui chestionar, elevii au propus trei inițiative de îmbunătățire a mediului ambiant pe teritoriul școlii: instalarea urnelor de gunoi, deservirea individuală a prânzului și curățenia regulată în sălile de clasă de către elevi. Rezultatele au fost analizate de Consiliul elevilor și de către profesori, care, în cele din urmă, au decis instalarea mai multor urne de gunoi pe teritoriul școlii.”

9 decembrie

În perioada lunii octombrie, participanții și participantele la atelierul „Consiliul profesoral” au selectat mai multe aspecte legate de Consiliul profesoral, au determinat metode și instrumente de consultare a părților interesate și au analizat rezultatele obținute. În cadrul atelierului de lucru, una din instituțiile participante a împărtășit experiența

de evaluare a domeniului ales și ce instrumente de consultare a opiniei a folosit.

„În zilele noastre, copiii manifestă un interes deosebit față de cursurile opționale. Astfel, la solicitare elevilor și a părinților, am decis să avem mai multe lecții facultative în cadrul instituției noastre și să dezvoltăm mai multe metode de consultare a opiniei elevilor și părinților cu privire la acest aspect. În cadrul instituției noastre, am avut, spre exemplu, un curs opțional – Educația prin film – pentru care elevii au manifestat interesul lor de participare. La etapa incipientă, am elaborat un chestionar de consultare a opiniei elevilor, care ne-a ajutat la elaborarea metodologiei. Cursul a fost predat de către trei diriginți de clase, atât în clasele gimnaziale, cât și în cele liceale. Urmare a acesteia, în cadrul ședințelor cu părinții, am reflectat asupra impresiilor copiilor și cum îi influențează acest curs. Împreună am elaborat un document cu toate părerile și sugestiile de îmbunătățire propuse de către părinți. Această experiență, ne-a determinat ca în cadrul ședințelor cu Consiliul profesoral, atât părinții, cât și elevii să poată să se expună și să vină cu diverse propuneri. În cele din urmă, acest proces ne-a permis să avem rezultate mai bune la finalul anului școlar, inclusiv la examenele de bacalaureat.”

11 decembrie

În cadrul atelierelor de evaluare a domeniului Consiliul de administrație (CA), desfășurate în lunile septembrie și noiembrie, împreună cu participanții și participantele am identificat câteva aspecte mai înguste ale domeniului care pot fi evaluate în funcție de nevoile școlii și respectiv îmbunătățite în fiecare instituție prin prisma guvernantei democratice a școlii:

1. Motivație pasivă a părinților de a se

implica în CA;

2. Numărul mic de reprezentanți ai elevilor în CA;

3. Numărul mic de reprezentanți ai profesorilor în CA;

4. Asigurarea transparenței CA;

5. Inexistența unui plan unic de lucru al ședințelor CA.

Ca urmare, am selectat una dintre dificultățile împărtășite, și anume – lipsa unui plan de activitate a CA. Împreună am reflectat asupra unui instrument de consultare a opiniei părților decizionale cu privire la subiectele relevante întregii comunități școlare care pot fi incluse în planul de activitate a CA.

Vă încurajăm să ne urmăriți în continuare pentru a afla despre progresele înregistrate de participanții atelierului CA, dar și pentru a fi la curent cu alte activităților din cadrul proiectului Educație pentru [#democrație](#) în Republica Moldova.

16 decembrie

Pentru ca școala să devină mai democratică în inițierea, realizarea și evaluarea Activităților Extrașcolare (AE), este necesară consultarea tuturor părților interesate. În cadrul atelierului de evaluare AE, am făcut o retrospectivă asupra etapelor desfășurate până în prezent, am reflectat asupra principiilor de bază în consultarea opiniei părților interesate:

cadrele didactice și nondidactice, elevii, părinții, partenerii școliiși am analizat aspectele cu referire la domeniul respectiv, două din ele au fost alese de către instituțiile partener spre evaluare, acestea fiind:

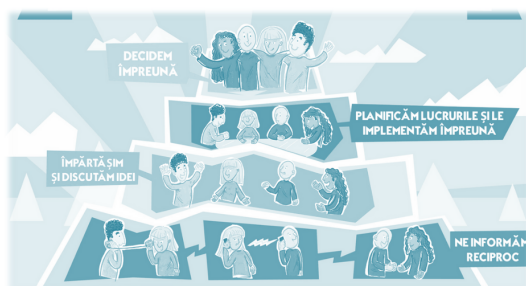
1. Activitatea și rolul părintelui în cadrul AE;

2. Metode de încurajare a elevilor, părinților, partenerile să participe în cadrul AE.

În urma atelierului, participanții vor demara procedura de consultare a opiniei comunității școlare. Școlile vor elabora și implementa instrumentul de consultare la ei în școală, iar rezultatele le vor împărtăși la următoarea sesiune de lucru cu grupul Activități extrașcolare.

22 decembrie

Proiectarea, predarea, învățarea, evaluarea

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft

Confédération suisse

Confederazione Svizzera

Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Agence Suissesse pour le Développement et la Coopération

Ustavoprojektio projektienno na govtarstvo e kooperatsionno

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CIDDC

La atelierele de formare facem schimb de informații împreună cu participanții și participantele, pe care, ulterior, le împărtășim echipei de lucru din școală. Ca urmare, împreună cu echipa de lucru și un grup de elevi, planificăm activitățile pentru dezvoltarea democrației în școală. Vrem să implicăm toată comunitatea școlară în procesul decizional. Pentru noi, este important să stimulăm participarea tuturor

persoanelor din comunitate și să îi încurajăm să se implice mai mult în procesul educațional. Astfel, reușim să construim un proces de lucru prietenos și respectuos pentru toate părțile interesate”, a spus un participant în cadrul atelierului de evaluare pe domeniul „Proiectarea, predarea, învățarea, evaluarea”.

Evenimente viitoare

Ateliere de lucru	
Consiliul reprezentativ al părinților	24 ianuarie
Consiliul profesoral	26 ianuarie
Consiliul elevilor	27 ianuarie
Proiectarea, predarea, învățarea, evaluarea	28 ianuarie
Consiliul de administrație	1 februarie
Cooperarea cu partenerii școlii	2 februarie
Inițiative la nivel de școală	3 februarie
Activități extrașcolare	4 februarie

Link-uri utile

Materiale suport pentru cadre didactice privind educația pentru cetățenie democratică și drepturile omului # <https://www.living-democracy.com/pdf/ro/V1/V01.pdf>

Dragi prieteni,

Aici se încheie călătoria de astăzi. Sperăm că ați savurat și informațiile de mai sus au fost utile pentru voi. Vă încurajăm să împărtășiți cu noi experiențele și practicile din școala voastră legate de guvernanța democratică, pe care, cu drag, le vom distribui în următorul buletin informativ. Mesajele pot fi trimise la adresa zicu.arina@gmail.com

Pe curând!

Educație pentru democrație în Republica Moldova

str. Eugen Coca 15, Chișinău Moldova

Email: ciddc@yahoo.com

[Dezabonați-vă](#)

Suntem prezenți pe Facebook pentru a vă ține la curent cu activitatea și progresele noastre. Vă așteptăm cu drag!

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское сотрудничество на пользу и сотрудничеству

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CIDDC

mailer lite